

APROBAT

RAPORT **privind evaluarea** **utilizării** **Soluției Informatic** **e-Dosar Judiciar** **(SI e-DJ)**

Dumitru DAREA
Director adjunct
al Agenției Digitalizare în Justiție
și Administrare Judecătorească

Agenția Digitalizare în Justiție
și Administrare Judecătorească
Chișinău – 2025

Introducere

Soluția informatică e-Dosar Judiciar (e-DJ) este parte integrată a Sistemului Informațional Judiciar național (SIJ), fiind concepută ca o platformă menită să faciliteze comunicarea dintre justițiabili și instanțele naționale de judecată.

Sistemul este interconectat cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) și le oferă participanților posibilitatea de a depune electronic cereri de chemare în judecată, materiale judiciare și de a administra on-line dosarele judiciare. Funcționalitatea platformei e-DJ a devenit operațională în anul 2019, datorită sprijinului acordat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Sistemul a fost utilizat inițial de un grup de opt avocați din raza Judecătoriei Cahul și Curții de Apel Cahul, între septembrie și decembrie 2019, în baza unui acord de colaborare cu Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ).

Începând cu luna iunie 2022, AAIJ a demarat cea de-a doua etapă de testare, extinzând utilizarea e-DJ către avocați din circumscripția Judecătoriilor Bălți și Ungheni. Sistemul a fost ulterior implementat gradual în mai multe instanțe din țară prin deciziile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea AAIJ, astfel *conform Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 595/38 din 29 decembrie 2023* privind extinderea pilotării Sistemului Informațional Judiciar, *Hotărârea CSM nr. 308/16 din 11 iulie 2023*, privind pilotarea soluției informatice e-DJ de către judecătoriile: Bălți, Ungheni, Edineț, Strășeni, Soroca, Cimișlia și Cahul, *Hotărârea CSM nr. 41/3 din 23 ianuarie 2024* privind desemnarea Judecătoriei Orhei în calitate de instanță-pilot a Soluției informatice e-DJ, *Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 123/11 din 19 martie 2024*, privind desemnarea Judecătoriei Drochia, Judecătoriei Hîncești și Judecătoriei Criuleni în calitate de instanțe - pilot ale aplicației e-DJ și în *temeiul Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 299/20 din 04 iunie 2024* privind desemnarea judecătoriilor Chișinău, Comrat, Căușeni și Anenii Noi în calitate de instanțe-pilot a SI e-DJ.

Cu atât mai mult, în urma procesului de digitalizare și optimizare a gestiunii dosarelor judiciare, Curtea Supremă de Justiție a anunțat, în luna septembrie 2024, posibilitatea utilizării acestei soluții informatice și la nivelul instanței supreme.

Analizând cadrul normativ existent, sistemul e-DJ este reglementat prin prisma **Conceptului tehnic al funcționarea Sistemului Informațional Judiciar** (*Hotărârea Guvernului nr. 593/2017*), cât și **Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului Informațional Judiciar** (*Hotărârea Guvernului nr. 794/2018*). Deși în prezent utilizarea platformei nu este prevăzută expres de Codul de Procedură Civilă sau Codul de Procedură Penală, se resimte necesitatea reglementării utilizării de către instanțele de judecată a e-DJ, având în vedere evoluția rapidă a platformei. La moment, e-DJ este utilizat în activitatea avocaților în cadrul proceselor civile și de contencios administrativ, urmând extinderea și pentru alți participanți și alte tipuri de dosare.

În evaluarea utilizării platformei e-DJ, a fost realizat un **sondaj** pe un eșantion de 170 de persoane, dintre care am înregistrat 96 de respondenți, ceea ce reprezintă 54,5%, fapt care ne permite să conchidem că sondajul este unul reprezentativ.

Obiectivul principal al studiului a fost identificarea dificultăților întâmpinate de avocați în utilizarea platformei și colectarea sugestiilor pentru îmbunătățirea acesteia.

Întrebările formulate în sondaj:

1. *Cât de des utilizați platforma e-DJ?*
2. *Ce dificultăți tehnice ați întâmpinat în utilizarea acesteia?*
3. *Ce probleme procedurale ați depistat în utilizare?*
4. *Ce sugestii aveți pentru îmbunătățirea funcționalităților platformei?*

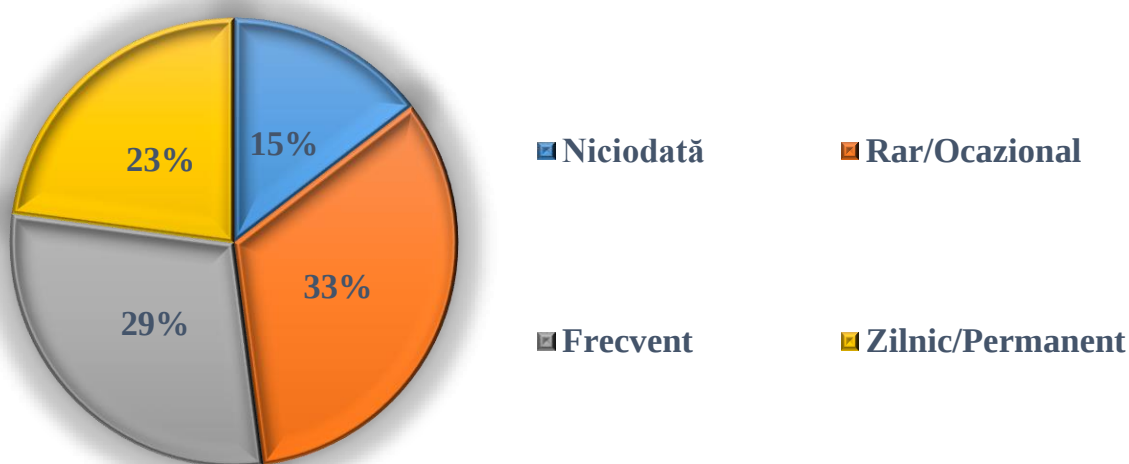
Analiza răspunsurilor a relevat faptul că, în general, e-DJ satisface nevoile utilizatorilor și oferă un cadru funcțional adecvat. Totuși, au fost identificate anumite deficiențe și erori semnalate de avocați, care necesită remedieri pentru a spori eficiența și accesibilitatea sistemului.

I. Analiza frecvenței de utilizare a platformei e-DJ

Având în vedere implementarea Sistemului Informațional e-DJ și importanța acestuia pentru digitalizarea proceselor judiciare, evaluarea gradului de utilizare a acestei platforme de către avocați constituie un factor esențial. Astfel, pentru a colecta date relevante, prima întrebare din sondajul propus avocaților a fost: „Cât de des utilizați platforma e-DJ?”. Aceasta a avut scopul de a identifica frecvența utilizării sistemului. Am lăsat avocaților posibilitatea de a oferi răspunsuri în formă liberă, astfel încât unii dintre aceștia au argumentat motivul pentru care au ales să folosească mai des sau mai rar, după caz, platforma. Datele colectate au fost analizate și grupate în patru categorii principale, în funcție de frecvența utilizării platformei.

Rezultatele obținute:

Cât de frecvent utilizați platforma e-DJ?

Efectuând o analiză asupra răspunsurilor oferite de respondenți observăm o dinamică pozitivă, astfel încât majoritatea avocaților sunt deschiși să utilizeze platforma ori de câte ori au nevoie. Mai jos, vom expune o analiză desfășurată a rezultatelor afișate în diagramă. Astfel, observăm faptul că **48** de respondenți utilizează platforma în fiecare zi sau frecvent.

1. **Permanent/ Zilnic:** 22 de respondenți, reprezentând **23%** din totalul de 96 participanți. Această categorie include utilizatori activi, care au remarcat în primul rând avantajele digitalizării procesului judiciar, precum reducerea timpului alocat activităților de depunere a cererilor de chemare în judecată sau transmiterea și recepționarea materialelor dosarului în instanța de judecată.
2. **Frecvent:** 28 de respondenți, reprezentând **29%** din totalul de respondenți. Respondenții acestei categorii utilizează platforma regulat, dar au semnalat existența

anumitor probleme precum **timpul de răspuns lent** sau **lipsa acestui răspuns din partea instanțelor la solicitările de acces la dosare sau la cererile de chemare în judecată**, dar și existența anumitor **erori tehnice ocazionale** care afectează procesele zilnice de utilizare a platformei.

3. **Rar/ Ocazional: 32** de respondenți, reprezentând **33%** din total. Răspunsul acestei categorii de avocați a fost motivat prin **lipsa instruirilor adecvate** privind utilizarea platformei, la fel, **lipsa receptivității instanțelor de judecată pe alocuri**, dar și complexitatea interfeței platformei, considerată dificil de utilizat.

4. **Niciodată: 14** respondenți, reprezentând **15%** din totalul participanților. În acest caz motivele invocate de către avocați pentru neutilizarea platformei include obținerea recentă a accesului la platformă, fapt ce **nu** a permis utilizarea acesteia până în momentul colectării datelor, **imposibilitatea accesării programului sau existența nemulțumirilor legate de obligativitatea achitării unei taxe** pentru fiecare pagină de document încărcat (*lucru care le-a fost comunicat de către unii colegi după semnarea acordului de colaborare, și nu înainte de utilizarea platformei, din spusele lor*).

Din analiza informațiilor colectate conchidem faptul că, platforma on-line Sistemul informațional e-DJ, este un instrument nou pentru avocați și judecători dar și pentru persoanele care au obligațiunea de administra funcționarea acestui sistem. Majoritatea impedimentelor întâlnite de respondenți, sunt generate în mare parte de lipsa experienței de lucru cu această platformă, fapt confirmat prin necesitatea realizării mai multor sesiuni de instruire în aceasta domeniu. Totodată, se remarcă și carențele survenite în urma factorului uman prin inducerea în eroare asupra unor aspecte procedurale.

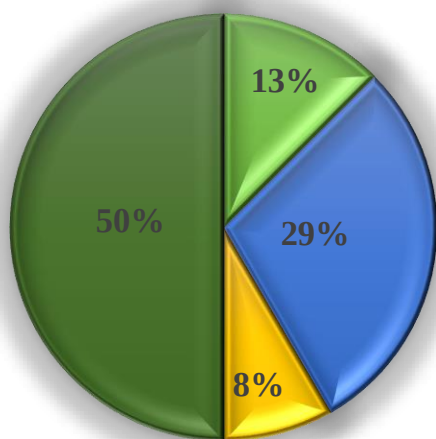
În acest context, opinăm asupra necesității de a intensifica acțiunile de popularizare a sistemului e-DJ și a acțiunilor de formare continuă a tuturor beneficiarilor care sunt cointeresați în utilizarea platformei menționate.

II. Analiza deficiențelor de ordin tehnic întâmpinate de către avocați în timpul utilizării platformei

Realizând o analiză asupra celei de-a doua întrebări incluse în sondajul de opinie, au fost depistate mai multe probleme de natură tehnică, *astfel încât 39 dintre cei 96 de respondenți au întâmpinat probleme de ordin tehnic, ceea ce reprezintă 41%, iar 59% - nu au întâmpinat, astfel, observăm o balanță pozitivă în acest sens. Totuși, semnalizarea problemelor respective chiar și în procentaj minoritar dar nu în număr singular, urmează să sugereze dezvoltatorului întreprinderea unui șir de acțiuni holistice în sensul soluționării acestor curențe semnalizate.*

Dificultățile de ordin tehnic întâmpinate pe parcursul utilizării sistemului

- Utilizarea dificilă a platformei de pe telefonul mobil.
- Interfață neprietenosă.
- Posibilitatea avocaților de a vizualiza automat toate dosarele pe care le au în gestiune, fără a transmite cerere de solicitare pentru a li se oferi accesul la dosar.
- Probleme tehnice apărute în procesul de scanare, încărcare sau semnare a documentelor.

În urma chestionării avocaților privind experiența de utilizare a platformei e-DJ, se atestă o serie de probleme tehnice, precum utilizarea dificilă a platformei de pe telefonul mobil, interfața neprietenosă a sistemului, imposibilitatea avocaților de a vizualiza automat toate dosarele pe care le au în gestiune, fără a transmite cerere de acces la fiecare dosar în parte sau alte probleme tehnice care au apărut în procesul de scanare, încărcare sau semnarea documentelor, probleme care îngreunează desfășurarea activităților profesionale. Aceste dificultăți afectează în mod direct eficiența și calitatea procesului judiciar, fapt ce creează pe alocuri o reticență în utilizarea platformei de către avocați. Trebuie să accentuăm faptul că în vederea realizării diagramei au fost luate în considerare răspunsurile care reflectă de cel puțin două ori aceeași problemă.

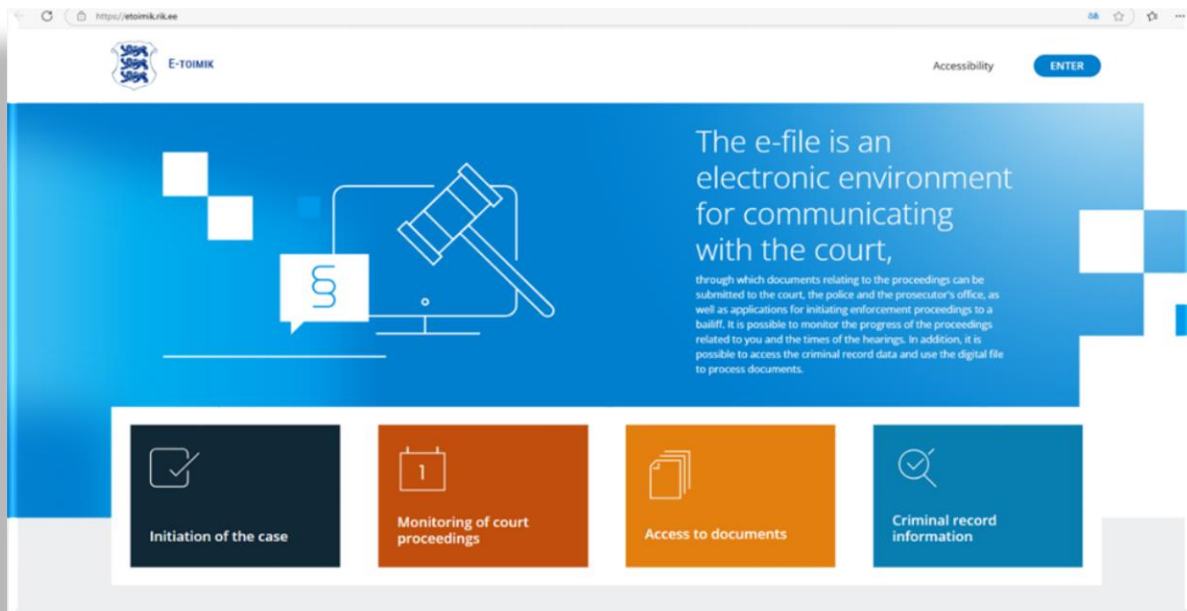
Analizând răspunsurile primite, s-a constatat că unii avocați întâmpină ***dificultăți în accesarea și utilizarea platformei prin intermediul dispozitivelor mobile***. Această problemă derivă din lipsa unei interfețe optimizate pentru astfel de dispozitive, ceea ce face ca experiența de utilizare să nu fie la nivelul așteptărilor. Din spusele avocaților, în momentul utilizării platformei de pe telefonul mobil meniul se deschide haotic sau nu funcționează pe alocuri, iar dosarul nu poate fi vizualizat corect, la fel ca și ultimele documente de intrare, ceea ce impune utilizatorii să aibă mereu cu ei calculatorul, fapt care creează incomodități. În acest sens se propune adaptarea tehnică a platformei în vederea ajustării acesteia pentru o utilizare mai eficientă de pe telefonul mobil.

Pe de altă parte, au fost identificate deficiențe în ceea ce privește funcționalitatea și utilizarea platformei e-DJ în raport cu interfața acesteia. ***Majoritatea respondenților au semnalat că interfața actuală prezintă dificultăți de utilizare, fiind percepută ca neprietenoasă și dificil de utilizat.*** Printre nemulțumirile semnalate de avocați se regăsesc următoarele:

- Structura și designul interfeței nu sunt suficient de clare, ceea ce determină utilizatorii să întâmpine dificultăți în navigarea platformei și în realizarea sarcinilor necesare.
- Platforma este descrisă ca fiind „*complicată și diferit de user-friendly*” ceea ce poate descuraja utilizatorii și îngreuna accesul rapid la informațiile necesare.
- E-mail-ul asociat platformei este considerat „*depășit ca funcționalități*”, iar utilizatorii reclamă că, acesta **nu** răspunde nevoilor practice ale profesioniștilor din domeniul juridic.

Aceste observații indică o necesitate de actualizare și îmbunătățire a interfeței platformei, astfel încât aceasta să răspundă cerințelor profesionale ale utilizatorilor și să contribuie la eficientizarea activității avocaților în procesul de utilizare a e-DJ. Modernizarea sistemului și implementarea unor soluții tehnice adecvate precum crearea unei aplicații mobile sau modificarea interfeței sistemului, care ar reprezenta un pas esențial pentru creșterea accesibilității și a eficienței platformei. Conștientizăm faptul că e-DJ este creat pe baza PIGD, astfel utilizând aceeași interfață, dar în scopul de a crea un sistem mai comod și intuitiv putem lua drept exemplu, platforma colegilor din Estonia, denumită generic: „*e-Toimik*” aceasta având un design intuitiv și ușor de perceput. Luând în considerare că, inclusiv persoanele fizice vor avea posibilitatea de a transmite cereri de judecată prin intermediul platformei în viitorul apropiat, adaptarea interfeței considerăm că este mai mult decât oportună. Mai jos, anexăm exemplul interfeței platformei colegilor din Estonia ¹.

¹ <https://etoimik.rik.ee/>

Un alt aspect esențial semnalat de către avocați se referă la *necesitatea de a dezvolta un mecanism care să permită accesul automat și complet la toate dosarele aflate în gestiunea lor, imediat ce aceștia accesează platforma.*

În prezent, procedura impune depunerea unei cereri de acces individual pentru fiecare dosar, ceea ce presupune un consum semnificativ de timp, generând nemulțumiri pe alocuri. Această cerință de acces instantaneu la dosare reflectă o necesitate obiectivă a avocaților în vederea îndeplinirii obligațiilor profesionale într-un mod prompt și eficient, în contextul cerințelor ridicate de complexitatea dosarelor și a termenilor procesuali stricți. De asemenea, luând în considerare timpul îndelungat de oferire a accesului la dosare de către instanță, avocații vor fi mai puțin motivați de a utiliza platforma.

Cu atât mai mult, sesizăm faptul că, sunt unii avocați care au un număr mare de dosare în gestiune, iar transmiterea cererilor de oferire a accesului la dosare le-ar lua mult timp. Susținem că ar fi mai oportun implementarea unui mecanism care ar permite posibilitatea tuturor judecătorilor de a le oferi avocaților acces automat odată cu preluarea unui dosar de către cei din urmă în calitate de reprezentanți legali, astfel încât odată ce se vor loga pe platformă, aceștia să poată vizualiza absolut toate dosarele și materialele.

Un ultim aspect al problemelor de ordin tehnic constă în **scanarea, încărcarea și semnarea electronică a documentelor**. În acest context, avocații au semnalat următoarele deficiențe:

Semnarea cumulativă a documentelor - O problemă frecventă raportată este imposibilitatea de a semna electronic un document care a fost deja semnat de altă persoană. De exemplu, în cadrul unui litigiu privind decăderea din drepturile părintești, avocații s-au confruntat cu imposibilitatea de a adăuga propria semnătură electronică pe un document semnat anterior de un executor judecătoresc.

În plus, fiecare document anexat trebuie semnat electronic în mod individual, ceea ce presupune un volum mare de operațiuni repetitive și consumatoare de timp, mai ales în dosarele care implică numeroase probe și anexe. Această procedură devine deosebit de anevoioasă în cazurile care implică multe acte, cum ar fi partajarea averii sau alte litigii complexe. Avocații au remarcat că timpul alocat acestor operațiuni este mult mai mare decât cel necesar pentru depunerea fizică a documentelor la cancelaria instanței. În acest context s-a depistat de către avocați *lipsa opțiunii de a grupa mai multe documente într-un singur fișier înainte de încărcare, ceea ce ar permite semnarea cumulativă a tuturor actelor, fără a fi necesară semnarea fiecăruia individual*.

➤ **Limitări legate de încărcarea documentelor**

Un alt set de probleme se referă la spațiul și funcționalitățile platformei:

- Spațiul maxim disponibil pentru încărcarea probelor este doar de **20 MB**. Acest lucru este insuficient în cauzele complexe, cum ar fi dosarele de partaj al bunurilor, unde spațiul documentelor poate depăși cu mult această limită.
- Lipsa unei funcționalități de pre-vizualizare a documentelor încărcate a fost, de asemenea, semnalată ca o deficiență majoră, care poate duce la erori în procesul de depunere (*fără a le descărca*).

Citat: „În context, vedem oportun adăugarea posibilității de a semna cumulativ mai multe acte, astfel să fie creat un „pachet de acte” care va fi semnat la sfârșit, lucru care va ușura munca avocaților și va diminua timpul necesar semnării fiecărui act în parte, astfel acest lucru va fi similar metodei utilizate pe portalul „MSign” unde există posibilitatea semnării mai multor acte în același timp. Cu toate acestea, nu

*va fi posibilă aplicarea unei singure semnături pentru toate actele anexate. Adicional, considerăm necesar mărirea spațiului pentru încărcarea fișierelor de la 20 MB la **40 MB**".*

Referindu-ne la celelalte probleme din totalul opiniilor exprimate, care nu au fost incluse în diagramă, întrucât reprezintă un număr care nu este reprezentativ prezentului demers analitic, fiind întâlnite o singură dată, însă merită să fie oferită atenție, vom accentua:

- Unii avocați și-au exprimat dorința ca platforma să fie integrată cu servicii precum „Outlook” sau „Gmail” pentru a facilita utilizarea.
- De asemenea, s-a propus realizarea unui video-instructaj pentru utilizatori în acest sens. Cu atât mai mult, în acest caz putem accentua faptul că un număr mare de avocați **nu** utilizează Serviciul de Poștă Guvernamentală („Zimbra”);
- Resetarea **periodică** a parolei în cazul neutilizării frecvente este percepută ca fiind dificilă, astfel încât necesită suport adițional din partea Agenției (ADJAJ);
- S-a semnalat faptul că, în unele cazuri, documentele și atașamentele nu sunt vizibile, chiar dacă există acces la dosar. De asemenea, actele din prima instanță nu sunt disponibile la apel, în cazul în care avocatul a primit acces la a doua etapă (*apel/recurs*).
- Procesele-verbale apar uneori atât în compartimentul „Documente generate de PIGD” cât și în compartimentul „Proces-verbal” ceea ce generează confuzie.
- Lipsa unui mecanism clar care să înregistreze data la care avocatul a accesat o hotărâre sau încheiere judecătorească îngreunează calcularea termenului de atac și poate genera incertitudini procedurale.
- Avocații nu pot vizualiza toate acțiunile efectuate de completul de judecată, inclusiv modificările aduse ședințelor, acest lucru fiind realizat fără notificarea părților implicate.
- Fișierele dosarului **nu** pot fi previzualizate direct în browser, fiind necesară descărcarea obligatorie pentru accesarea acestora.
- Avocații au semnalat dificultăți în utilizarea compartimentului „Cauza” unde lipsesc explicațiile referitoare la statutul dosarului. Totodată, recursurile din Secția I

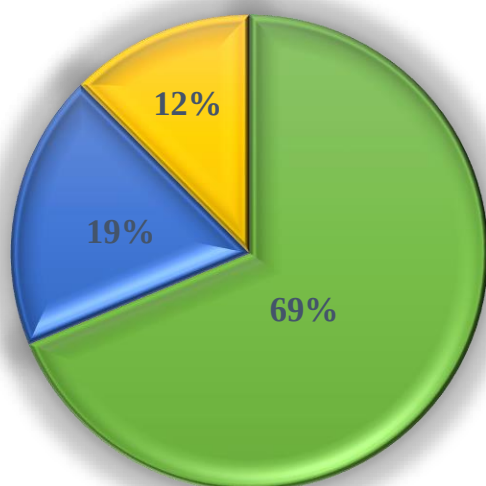
sunt clasificate incorect în categoria „Dosare finite”, deși acestea nu sunt finalizate.

Aceste deficiențe, semnalate în mod constant de către utilizatori, indică necesitatea unor intervenții necesare și planificate pentru îmbunătățirea funcționalității sistemului. În cadrul raportului, vor fi formulate recomandări specifice pentru remedierea acestor probleme tehnice, în scopul optimizării experienței utilizatorilor și a creșterii eficienței actului de justiție.

III. Analiza deficiențelor de ordin procedural întâmpinate de către avocați în timpul utilizării platformei

În primul rând vom accentua faptul că din **totalul de 96 de respondenți, 47 dintre ei au întâmpinat probleme de ordin procedural, ceea ce reprezintă 49%, iar 51% - nu au întâmpinat, astfel sesizăm un echilibru, în acest sens.**

Realizând o retrospectivă asupra răspunsurilor oferite de către respondenți, sesizăm faptul că cele mai frecvente obstacole menționate se încadrează în două categorii principale: **Lipsa receptivității din partea instanțelor de judecată și cerința dublării procedurilor prin depunerea actelor atât în format electronic, cât și fizic.** În continuare, vom examina aceste dificultăți în detaliu, analizând impactul lor asupra activității procesuale și asupra eficienței sistemului judiciar.

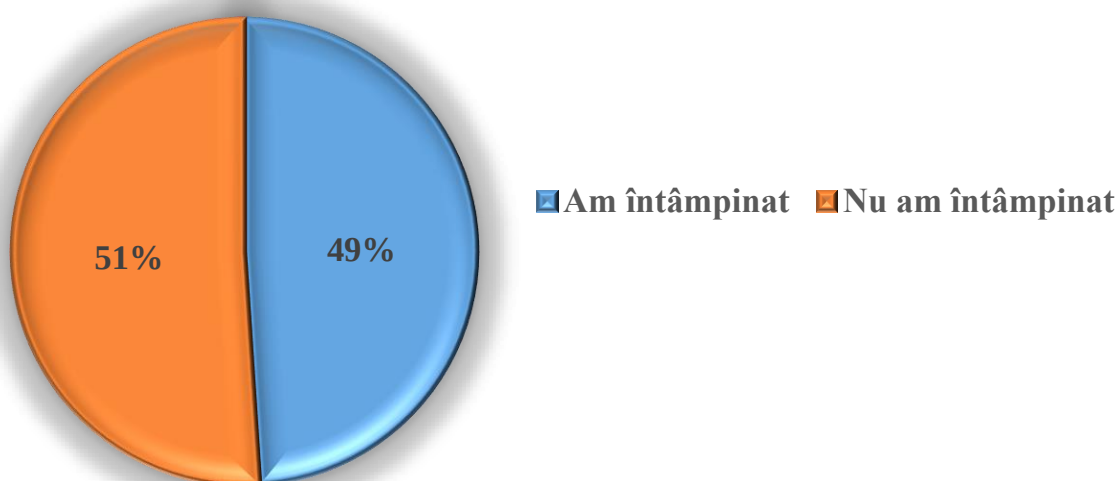

- **Lipsa receptivității din partea instanțelor de judecată. (Examinarea cererilor de solicitarea a accesului la dosar sau a cererilor de chemare în judecată nu are loc sau necesită mult timp; nu sunt anexate materialele dosarului în PIGD)**
- **Necesitatea de a depune materialele dosarului atât în format electronic, cât și fizic.**
- **Altele**

Lipsa receptivității instanțelor de judecată, unul dintre aspectele fundamentale care reiese din răspunsurile participanților este faptul că instanțele de judecată manifestă reticență în adoptarea completă a platformei *e-DJ*. *Această reticență se manifestă prin întârzieri frecvente sau refuzuri în soluționarea cererilor de acces la dosare sau a cererilor de chemare în judecată, refuzuri nejustificate sau lipsa comunicării clare cu utilizatorii platformei*, dar și prin neadăugarea tuturor materialelor dosarului în format electronic. Considerăm că, sub aspect procedural, judecătorii ar trebui să fie mai receptivi să examineze cererile de oferire a accesului la dosar și să ofere răspuns într-un interval de timp expres stabilit (*eventual să fie impus la nivel normativ, fie printr-o decizie a CSM*). Pe de altă parte, Codul de Procedură Civilă prevede faptul că, cererea de chemare în judecată depusă în instanță se repartizează, în termen de **24** de ore, judecătorului, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul PIGD.

Ulterior, judecătorul dispune în termen de **5 zile** printr-o încheiere acceptarea, refuzul sau restituirea cererii, astfel considerăm necesar respectarea acestor termeni și în privința cererilor transmise prin intermediul sistemului *e-DJ*, ceea ce rezultă

Dificultățile de ordin procedural întâmpinate pe parcursul utilizării sistemului

încălcarea termenilor de procedură.

Mulți avocați au relatat dificultăți semnificative în obținerea accesului la dosare. Aceștia au menționat că, la cererile depuse prin intermediul platformei nu primesc întotdeauna un răspuns prompt. În unele cazuri, aceștia sunt nevoiți să apeleze telefonic instanțele pentru a solicita informații sau chiar să se deplaseze

personal pentru a rezolva problema. Aceste situații generează lipsă de încredere în eficiența sistemului digital.

În plus, o problemă des întâlnită dosarele incomplete încărcate în sistem. În mod frecvent, avocații constată că materialele relevante ale cauzelor **nu** sunt disponibile în format electronic, nefiind încărcate de către instanță. *De exemplu, procesele - verbale nu sunt încărcate la timp sau deloc, iar dosarele includ doar actele emise de instanță, excluzând materialele depuse de părți.* Această practică contravine scopului principal al platformei, care urmărește să ofere un acces rapid și complet la dosare. Rezistența la digitalizare, observată în rândul personalului instanțelor, amplifică aceste dificultăți. ***Este raportată o tendință de a procesa mai rapid cererile fizice decât pe cele depuse prin e-DJ, ceea ce descurajează avocații să utilizeze sistemul electronic pe alocuri.*** Unele răspunsuri oferite de avocați menționează că cererile înregistrate încă din vara anului trecut **nu** au fost soluționate nici până în prezent. ***Lipsa unor termene clare pentru procesarea cererilor*** și absența unei comunicări eficiente din partea instanțelor contribuie la un climat general de nemulțumire față de sistem.

În acest context, propunem implementarea unui mecanism care ar asigura obligativitatea instanței de a răspunde la aceste solicitări într-un anumit interval de timp, astfel încât să fie impus un termen clar pentru examinarea cererii de chemare în judecată și cererii de oferire a accesului la dosar în format electronic. De asemenea, sesizăm faptul că instanța, în majoritatea cazurilor **nu** încarcă toate materialele dosarului în PIGD, respectiv acestea nu apar nici în e-DJ.

Luând în considerare acest fapt, sesizăm ca fiind necesare, pe lângă impunerea unui mecanism clar ce ar obliga judecătorii să efectueze toate aceste acțiuni într-un timp cât mai scurt, dar și organizarea unor instructaje în format video care ar explica pe pași cum trebuie să procedeze instanța de judecată în situațiile similar (*modul de oferire a accesului, modul de încărcare a materialelor, etc.*).

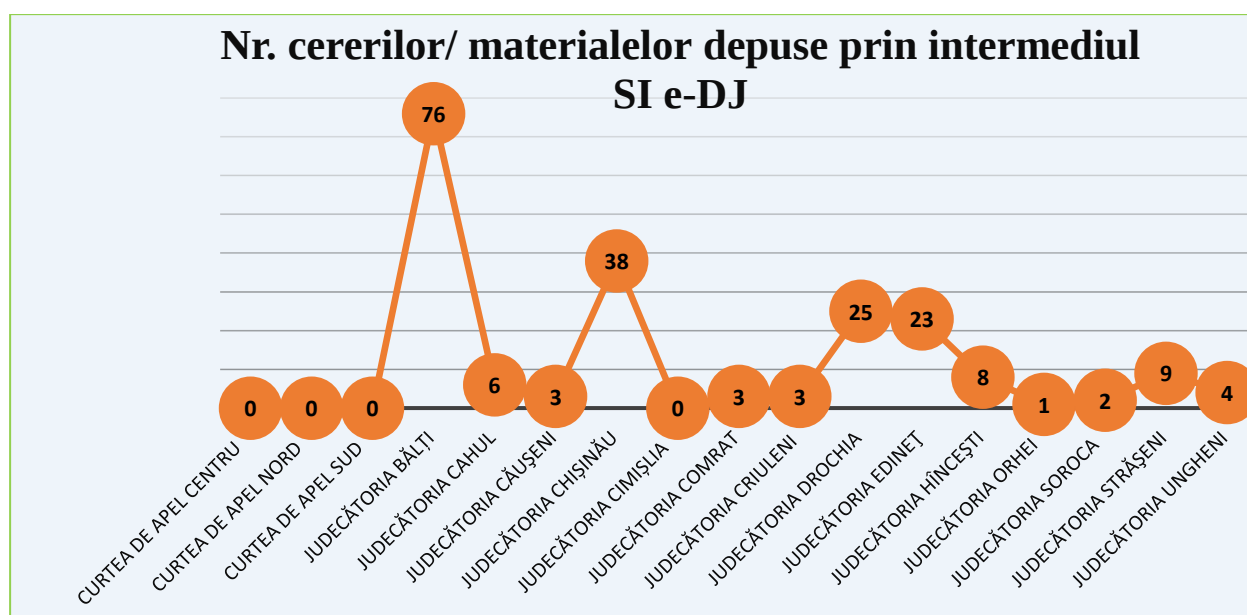
- ***Dublarea procedurilor prin cerința depunerii fizice a documentelor*** reprezintă un alt obstacol major semnalat de participanți ceea ce reprezintă solicitarea instanțelor de a depune documentele în format fizic, chiar dacă acestea au fost deja transmise în format electronic prin platforma e-DJ. Această practică

generează o muncă suplimentară pentru avocați, fără a aduce beneficii reale procesului judiciar. Avocații au remarcat că, în anumite cazuri, instanțele cer tipărirea documentelor pentru fiecare participant la proces, chiar dacă aceștia au acces la dosarul electronic. Această situație este percepută ca o povară inutilă, care sporește costurile și consumul de timp.

- Mai mult ca atât, avocații consideră că această practică evidențiază lipsa de încredere a instanțelor în platforma digitală și rezistența la schimbare a personalului din instanțe. *Un exemplu oferit de respondenți este situația în care dosarele depuse fizic sunt procesate cu prioritate față de cele depuse electronic. Acest lucru pune la îndoială aplicabilitatea platformei e-DJ, care ar trebui să accelereze procedurile judiciare și să reducă dependența de hârtie. Acestea fiind spuse, unii avocați au relatat chiar faptul că personalul din cadrul instanței le-a întrebat: „De ce vă este greu să depuneți fizic?”. În consecință, mulți avocați sunt descurajați să folosească exclusiv sistemul electronic, ceea ce reduce eficiența generală a procesului de digitalizare.*

Din punctul nostru de vedere, înțelegem cauza pentru care încă se menține această practică, luând în considerare că nu toți participanții folosesc e-DJ, **însă acest lucru trebuie încurajat**, indiferent de răspunsul primit, întrucât acest proces este inevitabil.

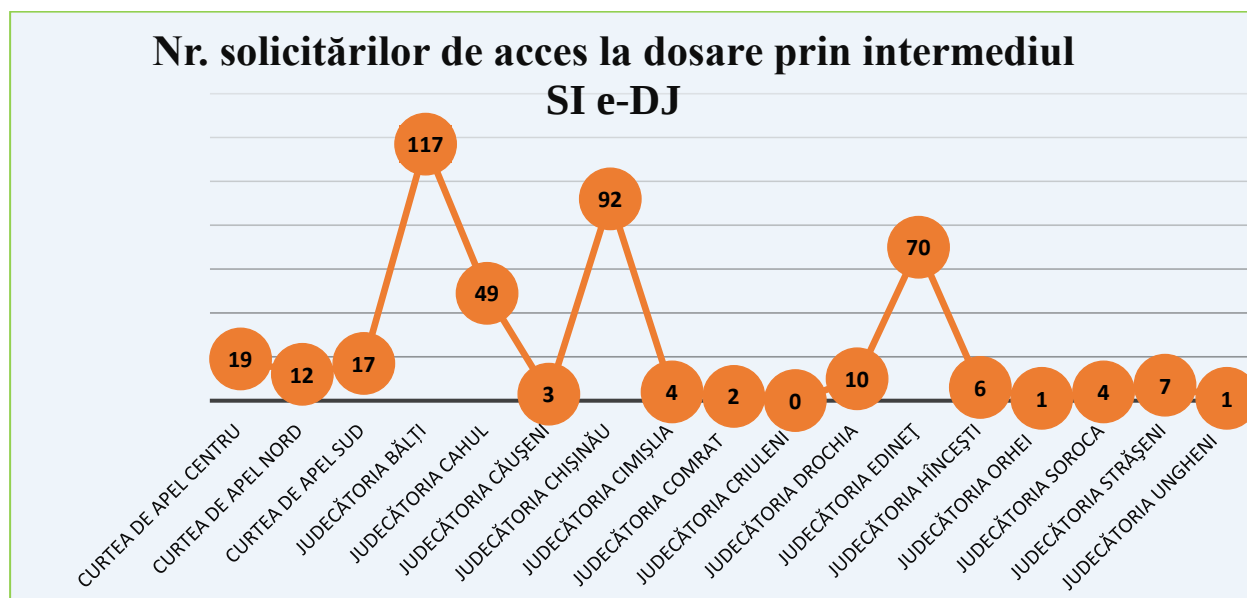
IV. Date statistice privind utilizarea SI e-DJ

Potrivit datelor disponibile în sistem observăm că, pe parcursul anului 2024, cele mai multe cereri în instanță prin intermediul SI e-DJ au fost depuse la

Judecătoria Bălți – **76** (*dintre care 1 cauză penală*); Judecătoria Chișinău – **38**; Judecătoria Drochia – **25**; Judecătoria Edineț – **23** (*dintre care 14 cauze penale*).

Totodată, în **cadrul curților de apel și Judecătoriei Cimișlia nu** au fost înregistrate cereri prin intermediul SI e-DJ, iar în Judecătoria Orhei a fost depusă o sigură cerere prin intermediul SI e-DJ.

Conform datelor disponibile în sistem observăm că, în anul 2024, cele mai multe solicitări privind oferirea accesului la dosare, prin intermediul SI e-DJ au fost înaintate către Judecătoria Bălți – **107**; Judecătoria Chișinău – **92**; Judecătoria Edineț – **70**.

Concomitent, în aceeași perioadă, în carul **Judecătoriei Criuleni nu** a fost înregistrată nici o cerere de acces la dosar prin intermediul sistemului vizat, iar **Judecătoria Ungheni și Judecătoria Orhei** au înregistrat câte **1** solicitare în acest sens.

V. Idei de îmbunătățire a platformei propuse de către avocați

În contextul ultimei întrebări din formular, avocații au formulat câteva propuneri pentru îmbunătățirea platformei e-DJ, *subliniind mai multe lacune de diferită natură, care necesită a fi remediate din punctul lor de vedere, astfel aceștia au menționat următoarele:*

Necesitatea de a optimiza procesul de înregistrare, de a asigura accesibilitatea sistemului și de a îmbunătăți funcționalitățile existente. În ceea ce privește înregistrarea, s-a propus ca avocatul să fie recunoscut ca utilizator

profesionist încă de la momentul înregistrării cererii sau al dosarului, astfel încât să fie evitate dificultățile ulterioare legate de administrarea sau citarea acestuia.

Pe partea de funcționalitate și accesibilitate, s-a sugerat introducerea unei opțiuni care să elimine necesitatea ca documentele semnate de o altă persoană să fie semnate suplimentar de avocat, clarificând totodată că semnătura electronică are aceeași valoare juridică, indiferent dacă este utilizată de un administrator al unei persoane juridice sau de o persoană fizică.

Concomitent, avocații au evidențiat importanța responsabilizării grefierilor pentru introducerea proceselor-verbale și a fișierelor audio la finalul fiecărei ședințe de judecată, precum și simplificarea accesului la platformă prin posibilitatea scanării mai multor documente într-un singur fișier PDF.

Pentru a facilita utilizarea platformei, s-a propus crearea unei aplicații mobile care să permită accesarea a dosarelor, pre-vizualizarea citațiilor și a atașamentelor direct din email, precum și automatizarea accesului avocatului la dosare odată ce acesta este adăugat ca participant la proces.

De asemenea, avocații au recomandat implementarea unui mecanism care să asigure accesul la dosare prin intermediul platformei într-un termen prestabilit și introducerea unui compartiment separat pentru incidentele procesuale, distinct față de căile de atac. O altă sugestie importantă a fost permisiunea de a semna toate anexele unei cereri cu o singură semnătură, ceea ce ar simplifica considerabil procesul de încărcare a documentelor.

Pe partea de transparență și accesibilitate, s-a solicitat extinderea funcționalităților platformei pentru a permite vizualizarea integrală a dosarelor, inclusiv a actelor din prima instanță și ale părților implicate.

Totodată, avocații au propus: crearea unui compartiment special destinat sesizărilor, implementarea notificărilor prin email și SMS pentru a informa utilizatorii cu privire la stadiul dosarului, precum și introducerea unui sistem care să respingă documentele duplicate la încărcare, pe baza numelui sau dimensiunii fișierului.

Un alt aspect semnalat a fost necesitatea responsabilizării personalului auxiliar pentru a introduce informațiile în sistemul (PIGD) e-DJ la timp, fie că este

vorba despre procese-verbale, încheieri, decizii sau materiale audio. Avocații au subliniat și importanța instruirii corespunzătoare a personalului instanțelor și a utilizatorilor platformei, recomandând organizarea periodică de seminare pentru echipele instanțelor de judecată. În ceea ce privește accesul public, s-a propus ca dosarele să fie accesibile atât avocaților, cât și publicului, în conformitate cu legislația aplicabilă, iar instanțele să publice informații relevante pentru a crește transparența și a facilita accesul la documente.

De asemenea, modernizarea platformei a fost un alt aspect major al propunerilor. Avocații au solicitat îmbunătățirea interfeței și a accesibilității generale a platformei, reducerea birocrăției și a timpului de așteptare pentru utilizatori, precum și crearea unui meniu mai prietenos și mai intuitiv.

În plus, au evidențiat necesitatea extinderii funcționalităților administrative, cum ar fi vizualizarea materialelor dosarului fără descărcare, automatizarea procesului de acordare a accesului la dosare pentru avocați deja incluși în procese și implementarea unui sistem de notificări care să informeze despre pașii și progresul dosarului.

O altă cerință a avocaților a fost ca aceștia să aibă posibilitatea de a întocmi cererea de chemare în judecată sau de oferire a accesului la dosar direct în e-DJ, fără a fi necesar redactarea acestora în extern și încărcarea ulterioară a acestor fișiere.

Luând în considerare cele expuse mai sus, conchidem faptul că, aceste sugestii au fost formulate cu scopul de a crește eficiența, accesibilitatea și funcționalitatea platformei e-DJ, astfel încât aceasta să răspundă mai bine nevoilor avocaților, instanțelor de judecată dar și publicului larg.

În urma realizării acestui studiu am avut ocazia să interacționăm direct cu avocații, beneficiari ai e-DJ, fapt care ne-a permis să înțelegem profund cerințele pe care le au în raport cu utilizarea platformei.

Problemele de ordin tehnic menționate în sondaj vor fi transmise colegilor, competența cărora este remedierea lacunelor de această natură, astfel încât aceștia să analizeze cerințele avocaților și să vină cu un răspuns ulterior prin prisma modificările pe care le vor efectua asupra platformei, în dependență de posibilitățile de care dispun.

Dacă ne referim la curențele de natură procedurală, un lucru primordial care poate fi realizat la moment este impunerea unui cadru normativ clar care să oblige instanțele de judecată să examineze cererile parvenite prin intermediul platformei e-DJ în termeni rezonabili, dar și să încarce toate actele emise și materialele dosarului imediat în format electronic.

Astfel, pentru a veni în întâmpinarea judecătorilor, considerăm oportun realizarea mai multor ghiduri video dar și instructaje privind procedura pe care aceștia trebuie să o respecte în privința e-DJ.

Acest proces este inevitabil, iar implementarea de către ADJAJ a e-DJ va fi realizată cu succes până la final, indiferent de circumstanțe, inclusiv diverse constrângeri și impedimente.

Suplimentar, dar și cel mai important este faptul că extinderea e-DJ este una dintre angajamentele asumate în raport cu Comisia Europeană, fiind unul dintre indicatorii de bază ai digitalizării Justiției (este inclus în Foaia de parcurs pe cap. 23, Planul de Creștere Economică (Growth Plan), PNA, PND, alte documente de politici publice și angajamente în acest sens.

RECOMANDĂRI

1. Recomandări de natură tehnică, pentru a îmbunătăți performanța platformei și a reduce dificultățile tehnice întâmpinate de utilizatori, este necesară implementarea următoarelor măsuri:

1.1. Optimizarea interfeței și accesibilității:

- Crearea unei **versiuni optimizate pentru dispozitive mobile**, care să permită accesul rapid la dosare și o navigare intuitivă;
- Dezvoltarea unei **aplicații mobile dedicate** pentru e-DJ, similară celor utilizate în alte țări, cum ar fi platforma „*e-Toimik*” din Estonia;
- Modernizarea interfeței platformei, făcând-o **mai intuitivă și prietenoasă** pentru utilizatori;
- Implementarea unui **sistem de pre-vizualizare a documentelor** încărcate, pentru a evita descărcarea inutilă a fișierelor.

1.2. Creșterea capacității și funcționalității platformei

- Majorarea **limitei de încărcare a documentelor** de la 20 MB la cel puțin **40 MB**, pentru a permite depunerea documentelor voluminoase;
- Permișiunea de **încărcare a documentelor multiple într-un singur fișier**, reducând volumul operațiunilor de semnare și administrare a acestora;
- Introducerea **unei funcționalități de filtrare și căutare avansată** a dosarelor și documentelor în cadrul platformei.

1.3. Optimizarea semnăturii electronice

- Implementarea unui mecanism care să permită **avocaților să adauge semnătura electronică pe un document deja semnat de alt utilizator**.
- Integrarea adițională a platformei cu serviciile naționale de semnătură electronică, precum **MSign**, pentru a facilita autentificarea și validarea documentelor.

1.4. Automatizarea accesului la dosare

- Eliminarea obligativității depunerii unei cereri pentru fiecare dosar în parte;
- Crearea unui sistem care să permită **accesul automat al avocaților la toate dosarele în care sunt desemnați reprezentanți legali**;

- Introducerea unui mecanism care să permită **avocaților să primească notificări în timp real despre modificările din dosarele lor.**

2. Recomandări de natură procedurală, pentru a asigura o utilizare eficientă a platformei e-DJ și o mai bună colaborare între instanțe și utilizatori, se propun următoarele măsuri:

2.1. Stabilirea unor termene clare pentru procesarea cererilor

- Introducerea unei **obligații normative** ca instanțele să răspundă cererilor de acces la dosare în termen de **1 zi lucrătoare**;
- Respectarea **termenului de 5 zile** pentru acceptarea cererilor de chemare în judecată transmise electronic, conform art. 168, alin. (4) din Codului de Procedură Civilă;
- Crearea unui mecanism care să **urmărească și să notifice automat utilizatorii** atunci când cererile lor sunt soluționate.

2.2. Eliminarea obligativității depunerii actelor în format fizic

- Interzicerea **solicitării de către instanțe a documentelor în format fizic**, dacă acestea au fost deja depuse prin e-DJ;
- Implementarea unui **mecanism clar de verificare a semnăturii electronice**, astfel încât documentele să fie confirmate automat ca autentice;
- Instruirea personalului instanțelor pentru a **prioritiza procesarea documentelor electronice** în locul celor fizice.

2.3. Îmbunătățirea gestionării dosarelor de către instanțe

- Stabilirea unei obligații ca toate materialele din dosar să fie **încărcate digital în PIGD** și să fie disponibile integral prin e-DJ;
- Crearea unor **instrucțiuni clare pentru instanțe** cu privire la modul corect de administrare și actualizare a dosarelor electronice;
- Organizarea unor **sesiuni de instruire obligatorii** pentru judecători și grefieri privind utilizarea eficientă a e-DJ.

3. Recomandări privind dezvoltare a programului, pentru a asigura o evoluție continuă a platformei și o mai bună adaptare la nevoile utilizatorilor, sunt necesare următoarele acțiuni:

V. Idei de îmbunătățire a platformei propuse de către avocați

S-a sugerat introducerea unei opțiuni care să elimine necesitatea ca documentele semnate de o altă persoană să fie semnate suplimentar de avocat, clarificând totodată că semnătura electronică are aceeași valoare juridică, indiferent dacă este utilizată de un administrator al unei persoane juridice sau de o persoană fizică.

Necesitatea de a optimiza procesul de înregistrare, de a asigura accesibilitatea sistemului și de a îmbunătăți funcționalitățile existente.

Importanța responsabilizării grefierilor pentru introducerea proceselor-verbale și a fișierelor audio la finalul fiecărei ședințe de judecată, precum și simplificarea accesului la platformă prin posibilitatea scanării mai multor documente într-un singur fișier PDF

Crearea unei aplicații mobile care să permită accesarea a dosarelor, pre-vizualizarea citațiilor și a atașamentelor direct din email, precum și automatizarea accesului avocatului la dosare odată ce acesta este adăugat ca participant la proces

Permișiunea de a semna toate anexele unei cereri cu o singură semnătură

Implementarea unui mecanism care să asigure accesul la dosare prin intermediul platformei într-un termen prestabilit și introducerea unui compartiment separat pentru incidentele procesuale, distinct față de căile de atac.

S-a sugerat introducerea unei opțiuni care să elimine necesitatea ca documentele semnate de o altă persoană să fie semnate suplimentar de avocat, clarificând totodată că semnătura electronică are aceeași valoare juridică, indiferent dacă este utilizată de un administrator al unei persoane juridice sau de o persoană fizică.

Necesitatea de a optimiza procesul de înregistrare, de a asigura accesibilitatea sistemului și de a îmbunătăți funcționalitățile existente.

Importanța responsabilizării grefierilor pentru introducerea proceselor-verbale și a fișierelor audio la finalul fiecărei ședințe de judecată, precum și simplificarea accesului la platformă prin posibilitatea scanării mai multor documente într-un singur fișier PDF

Crearea unei aplicații mobile care să permită accesarea a dosarelor, pre-vizualizarea citațiilor și a atașamentelor direct din email, precum și automatizarea accesului avocatului la dosare odată ce acesta este adăugat ca participant la proces

Permișiunea de a semna toate anexele unei cereri cu o singură semnătură

Implementarea unui mecanism care să asigure accesul la dosare prin intermediul platformei într-un termen prestabilit și introducerea unui compartiment separat pentru incidentele procesuale, distinct față de căile de atac.

3.1. Reglementarea normativă a utilizării e-DJ

- Integrarea utilizării e-DJ în Codul de Procedură Civilă și Codul de Procedură Penală, pentru a elimina incertitudinile procedurale și a stabili clar statutul juridic al platformei;

- Crearea unui **cadru juridic exhaustiv**, care să reglementeze obligativitatea utilizării platformei pentru toate actele procesuale;
- Stabilirea unui **mecanism de monitorizare** a respectării normelor de digitalizare a dosarelor.

3.2. Creșterea transparenței și accesibilității

- Implementarea unui sistem de **notificări automate prin e-mail și SMS**, care să informeze utilizatorii despre modificările din dosarele lor;
- Crearea unui **compartiment separat în e-DJ pentru incidentele procesuale și căile de atac**, pentru o navigare mai clară;
- Permitea accesului avocaților și publicului la anumite **dosare de interes general**, respectând normele de confidențialitate.

3.3. Promovarea utilizării e-DJ și instruirea utilizatorilor

- Organizarea unor **seminare și ateliere periodice** pentru *utilizatori (avocați, judecători, greșieri)* privind utilizarea eficientă a platformei;
- Publicarea unui **manual detaliat de utilizare a e-DJ**, disponibil atât on-line, cât și în format tipărit;
- Crearea unor **tutoriale video interactive**, care să explice pas cu pas metodele de utilizare a platformei.

V. Idei de îmbunătățire a platformei propuse de către avocați

Extinderea funcționalităților platformei pentru a permite vizualizarea integrală a dosarelor, inclusiv a actelor din prima instanță și ale părților implicate

Crearea unui compartiment special destinat sesizărilor, implementarea notificărilor prin email și SMS pentru a informa utilizatorii cu privire la stadiul dosarului, precum și introducerea unui sistem care să respingă documentele duplicate la încărcare, pe baza numelui sau dimensiunii fișierului.

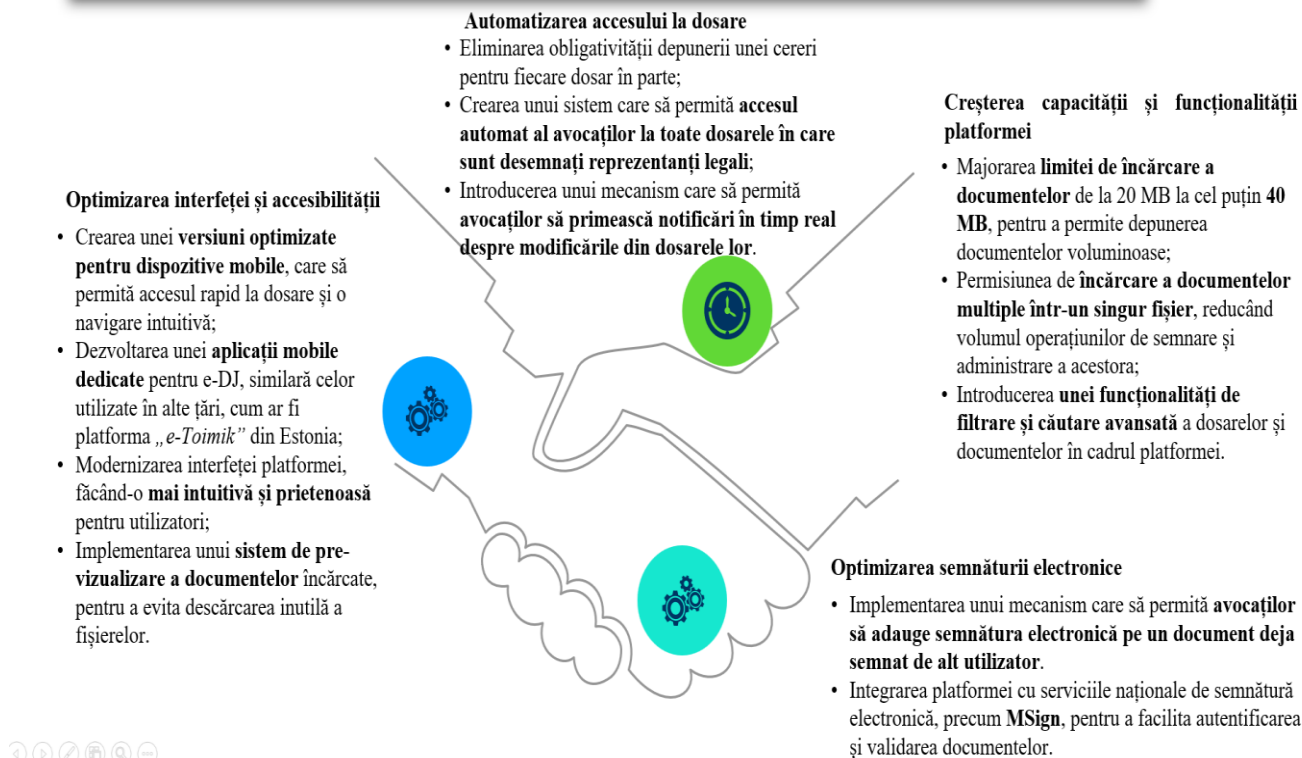

Necesitatea responsabilizării personalului auxiliar pentru a introduce informațiile în sistemul (PIGD) e-DJ la timp, fie că este vorba despre procese-verbale, încheieri, decizii sau materiale audio.

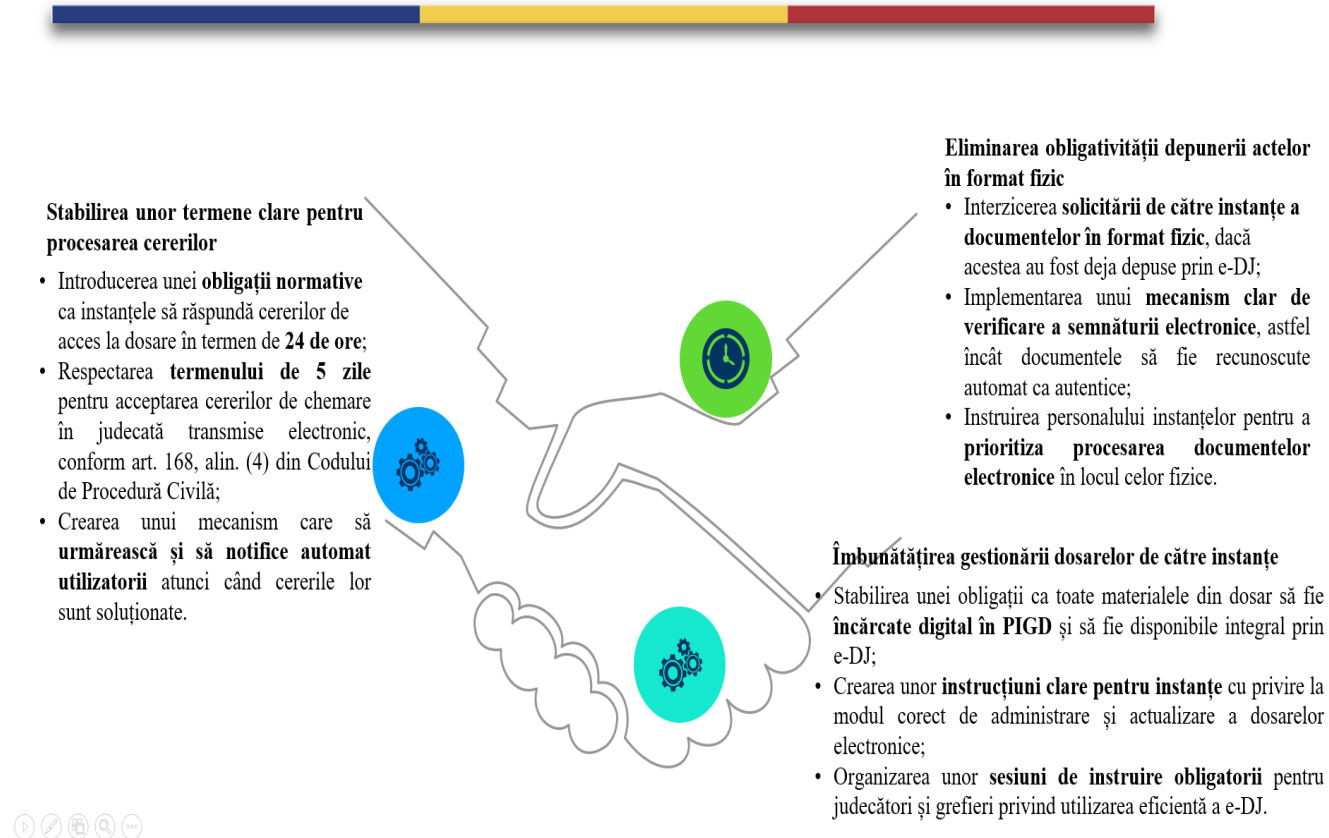

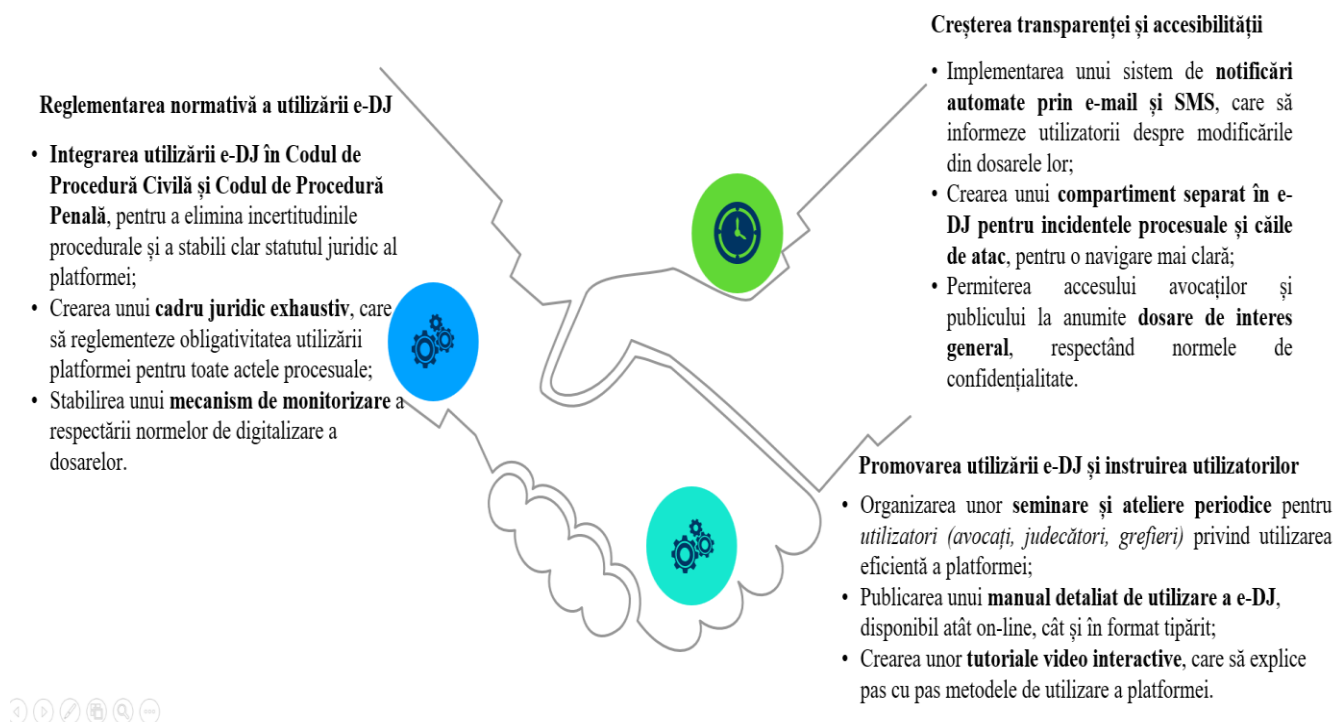
Îmbunătățirea interfeței și a accesibilității generale a platformei, reducerea birocrăției și a timpului de așteptare pentru utilizatori, precum și crearea unui meniu mai prietenos și mai intuitiv

RECOMANDĂRI de natură tehnică

RECOMANDĂRI de natură procedurală

La demersul Proiectului „Instanțe Judecătorești Model” prin hotărârea CSM nr. 463/23 din 18 octombrie 2023 a fost instituit **Grupul de lucru pentru întreprinderea activităților de îmbunătățire SIJ**.

În pofida faptului că, Proiectul „Instanțe Judecătorești Model” și-a sistat activitatea, *Grupul de lucru enunțat supra* își continuă activitatea, inclusiv vederea identificării, adaptării și dezvoltării mai multor necesități de dezvoltare pentru SI e-DJ.

În cadrul *Grupului de lucru* actorii implicați au pus în discuție peste **62 propuneri de dezvoltare/ modificare a SI e-DJ**, acestea fiind optimizate și prioritizate în dependență de necesitate și impact asupra activității sistemului și urmează a fi incluse în *Caietul de sarcini pentru dezvoltări SIJ*.

Lista propunerilor se anexează la prezentul raport.